

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2021-02-09 Nr.

Vilnius

Posėdis įvyko 2021 m. vasario 8 d. 10.00–12.15 val. nuotoliniu būdu (pasitelkiant informacines ir ryšių technologijas).

Posėdžio pirmininkė – Agnė Bilotaitė, vidaus reikalų ministrė, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos (toliau – VESK) pirmininkė.

Posėdžio sekretorė – Loreta Naraškevičienė, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD) Civilinės saugos valdybos Gyventojų apsaugos organizavimo skyriaus vyriausioji specialistė.

POSĖDŽIO DALYVIAI:

VESK nariai:

Giedrė Balčytytė, Vyriausybės kanclerė (komisijos pirmininkės pavaduotoja), Arvydas Anušauskas, krašto apsaugos ministras, Aušrinė Armonaitė, ekonomikos ir inovacijų ministrė, Evelina Dobrovolska, teisingumo ministrė, Arūnas Dulkys, sveikatos apsaugos ministras, Simonas Gentvilas, aplinkos ministras, Saulius Greičius, PAGD direktorius, Simonas Kairys, kultūros ministras, Dainius Kreivys, energetikos ministras, Kęstutis Navickas, žemės ūkio ministras, Monika Navickienė, socialinės apsaugos ir darbo ministrė, Renatas Požėla, Lietuvos policijos generalinis komisaras, Gintarė Skaistė, finansų ministrė, Marius Skuodis, susisiekimo ministras, Jurgita Šiugždiniene, švietimo, mokslo ir sporto ministrė.

Kiti asmenys:

Darius Urbonas, Lietuvos Respublikos Prezidento patarėjas, Aistė Kairienė, Ministrės Pirmininkės patarėja švietimo, mokslo, inovacijų ir nevyriausybinių organizacijų klausimais, Laura Juozaitytė, Vyriausybės kanclerės patarėja, Dainius Kaunas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos (toliau – LRVK) Grėsmių valdymo ir krizių prevencijos grupės vadovas, Aistis Šimaitis, LRVK Projektų valdymo grupės projektų vadovas, Eglė Gasiūnaitė, LRVK vyriausioji patarėja teisės klausimais, Birutė Rutkauskaitė, ekonomikos ir inovacijų ministrės patarėja, Karolis Žemaitis, ekonomikos ir inovacijų ministrės patarėjas, Skaistė Barauskienė, ekonomikos ir inovacijų ministrės patarėja, Tomas Urban, LR Ekonomikos ir inovacijų ministerijos (toliau – EIM) Verslo aplinkos departamento direktorius, Ieva Žiaunerienė, EIM Verslo aplinkos departamento Verslo politikos skyriaus vedėja, Vitalij Dmitrijev, vidaus reikalų viceministras, Darius Domarkas, LR Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VRM) Viešojo saugumo politikos grupės vadovas, Lina Bučienė, VRM Viešojo saugumo politikos grupės patarėja, Lina Laurinaitytė – Grigienė, vidaus reikalų ministrės patarėja, Mindaugas Bajarūnas, VRM Strateginės komunikacijos skyriaus vedėjas, Božena Zaborovska – Zdanovič, VRM Strateginės komunikacijos skyriaus patarėja, Mindaugas Kanapickas, PAGD direktoriaus pavaduotojas, Antanas Montvydas, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT) vado pavaduotojas, Artūras Radvilas, Lietuvos kariuomenės Gynybos štabo viršininko pavaduotojas operacijoms, Monika Mertinaitė, LR Krašto apsaugos ministerijos Gynybos politikos grupės vyresnioji patarėja, Sigita Šliažas, kultūros ministro patarėjas, Živilė Simonaitytė, sveikatos apsaugos viceministrė, Rasa Kiūdytė, LR Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – SAM) vyriausioji patarėja, Loreta Ašoklienė, SAM Visuomenės sveikatos departamento Sveikatos stiprinimo skyriaus vedėja, Donatas Keršis, SAM Teisės skyriaus patarėjas, Aušra Juodaitienė, LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Administravimo departamento direktorė.

POSĖDŽIO DARBOTVARKĖ:

1. COVID–19 epidemiologinės situacijos apžvalga.
Pranešėjas – SAM, LRVK atstovai.
2. Atnaujintos Laipsniško taikomų karantino režimo ribojimų atlaisvinimo strategijos aptarimas.
Pranešėjas – SAM atstovas.
3. Užsienio šalyse taikomų atvykstančių asmenų kontrolės priemonių apžvalga (užsienio šalyse esančios epidemiologinės situacijos ir taikomų priemonių palyginimas) ir galimi sprendimai.
Pranešėjas – SAM atstovas.
4. Pasirengimas taikyti tolimesnę karantino režimo užtikrinimo kontrolę.
Pranešėjas – Renatas Požėla, Lietuvos policijos generalinis komisaras.

POSĖDŽIO EIGA:

Agnė Bilotaitė, vidaus reikalų ministrė, VESK pirmininkė, pasveikino posėdžio dalyvius, pristatė darbotvarkę ir pasiūlė pradėti posėdį.

1. SVARSTYTA: COVID–19 epidemiologinės situacijos apžvalga.

Loreta Ašoklienė, vyriausioji epidemiologė, apžvelgė COVID–19 situaciją pasaulyje (susirgimų skaičių ir mirties atvejus), Europos Sąjungos (toliau – ES) šalyse bei Lietuvoje. Taip pat – geografinį COVID–19 paplitimą ES. Pristatytas ES šalių skirstymas pagal ES Tarybos Rekomendaciją dėl suderinto požiūrio į laisvo judėjimo apribojimą reaguojant į COVID–19 pandemiją. Informuota apie mutavusio viruso (Pietų Afrikos – PA ir Jungtinės Karalystės – toliau JK variantas) paplitimą kitose šalyse.

L. Ašoklienė informavo, kad tendencija išlieka panaši tiek pasaulyje, tiek Europoje: susirgimų skaičius nežymiai mažėja, tačiau mirčių skaičius panašus. Europoje blogiausia situacija Portugalijoje ir Ispanijoje.

Š. m. vasario 2 d. Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro duomenimis, JK viruso mutacija pasaulyje nustatyta 73 šalyse, iš kurių 89 proc. registruota pačioje JK. ES registruota apie 2700 šio viruso mutacijos atvejų, daugiausiai (daugiau nei 100 atvejų) – Danijoje, Ispanijoje, Nyderlanduose. PA viruso mutacija nustatyta 33 pasaulio šalyse, iš jų –13 ES šalyse. Pasaulyje nustatyta PA mutacijų apie 850 atvejų, iš jų – 140 atvejai ES šalyse.

L. Ašoklienė informavo, kad praėjusią savaitę fiksuoti į Lietuvą 21 įvežtiniai atvejai iš 13 šalių (5 – iš Lenkijos, 2 – iš JK).

Mūsų šalyje šiuo metu yra 43 tūkst. sergančiųjų. Per praėjusią savaitę epideminė kreivė visomis savaitės dienomis buvo mažėjanti, viso patvirtinti 4125 nauji ligos atvejai, per dieną vidutiniškai fiksuota apie 600 atvejus, 12 dienų turėtas sergamumas mažesnis nei 500 atvejų 100 tūkst. gyventojų. Teigiamų tyrimų dalis yra apie 8 proc., tačiau jų atlikta mažiau nei praėjusią savaitę, t.y. per parą apie 7 tūkst.

Šios dienos duomenimis situacija savivaldybėse – sergamumo rodiklis 350 atvejų 100 tūkst. gyventojų per 14 d. Sergamumas savivaldybėse yra labai netolygus, jis svyruoja nuo 855 iki 55 atvejų 100 tūkst. gyventojų. Didžiausias sergamumas išlieka Visagino, Rokiškio, Biržų savivaldybėse. Vertinant situaciją savivaldybėse, svarbu atsižvelgti ne tik į sergamumo, bet ir į testavimo rodiklius, pagal kuriuos šiai dienai tik viena, Birštono savivaldybė, galėtų patekti į geltonąją zoną.

Vertinant ligos protrūkius, esminių pokyčių nuo praėjusios savaitės nėra. Nacionalinio visuomenės centro (toliau – NVSC) duomenimis, praėjusią savaitę daugiausia, virš 42 proc. fiksuota namų ūkiuose, 29 proc. – darbe, 14 proc. – ligoninėse, 12 proc. – soc. globos įstaigose, 2,5 proc. – vaikų darželiuose.

Ligoninėse situacija taip pat gerėjanti. Lovų užimtumas sumažėjęs, bendrai jis dabar yra apie 50 proc., reanimacijos ir intensyvios terapijos skyriuose lovų užimtumas siekia apie 30 proc.

Per praėjusią savaitę pasveiko 9 tūkst. asmenų, mirė 132 asmenys. Pagal mirčių skaičių Lietuva Europoje yra 6 vietoje.

Pagal skiepijimo apimtį, mūsų šalyje viso paskiepytų pirmąją vakcinos doze yra 78,5 tūkst. asmenų, antrąją – 45 tūkst. asmenų. Bendrai populiacijoje paskiepyta apie 2,8 proc. asmenų. Didžioji dauguma paskiepytų antrąją vakcinos doze yra medikai, apie 30 proc. – globos įstaigos darbuotojai. Pradėti skiepyti ir kitų grupių asmenys.

L. Ašoklienė taip pat informavo apie serologinius tyrimus, nuo š. m. sausio 25 d. ištestuota apie 6 tūkst. asmenų, teigiamų nustatytų atvejų skaičius yra pakankamai didelis ir sudaro apie 18 proc.

Aistis Šimaitis, LRVK Projektų valdymo grupės projektų vadovas, papildė SAM atstovės pranešimą, informuodamas, kad naujų atvejų skaičius toliau mažėja, teigiamų tyrimų procentas yra 7–8 proc., mažėja testuojamų ir teigiamų simptominių atvejų. Pandemijos pagreitis -16 proc. ir yra neigiamas nuo š. m. sausio mėn. Skaičius savivaldybių, kuriose turime mažus atvejų ir teigiamų tyrimų skaičius auga. Gydomo lovų užimtumas krenta, tačiau pacientų skaičius yra 400 proc. didesnis nei buvo praėjusių metų spalio gale. Krenta COVID–19 mirčių skaičius, taip pat mažėja perteklinių mirčių skaičius, bet vis tik jis išlieka aukštesnis nei įprastai.

2. SVARSTYTA: Atnaujintos Laipsniško taikomų karantino režimo atlaisvinimo strategijos aptarimas.

Živilė Simonaitytė, sveikatos apsaugos viceministrė, pristatė Laipsniško taikomų karantino režimo ribojimų atlaisvinimo strategiją (toliau – Strategija), kurioje numatyti karantino režimo atlaisvinimo priemonės atskirose srityse (namų ūkiai, sveikatos priežiūros veikla, sveikatinimo paslaugų organizavimas, ugdymas, neformalus švietimas ir švietimo pagalba, maitinimo įstaigų veikla, prekyba, paslaugų teikimas, žmonių judėjimas šalies viduje, susibūrimai, kultūrinė veikla, sporto bei laisvalaikio renginiai, kaukių dėvėjimo reguliavimas, socialinių paslaugų įstaigų veikla, įkalinimo įstaigų veikla, užsieniečių registracijos įstaigų veikla, sienų kontrolė ir užsieniečių atvykimo reguliavimas) atsižvelgiant į COVID–19 ligos sergamumo 100 tūkst. gyventojų per 14 dienų rodiklį ir teigiamų tyrimų dalį nuo visų atliktų tyrimų. Atsižvelgiant į numatytus scenarijus, Strategijos priemonės siūloma taikyti visos Lietuvos arba savivaldybių lygmeniu atitinkamai pagal visos Lietuvos arba atskiros savivaldybės sergamumo ir teigiamų tyrimų dalies rodiklius įvertinant ir statistinius duomenis. Akcentuota, kad Strategija yra gairės priimti sprendimams Vyriausybės lygmenyje, dėl konkrečių atlaisvinimo sąlygų taip pat turėtų apsispręsti Vyriausybė.

Diskusijų metu detaliau aptartos atskiros veiklos sritys (aukštojo mokslo praktiniai užsiėmimai, grožio paslaugos, prekyba ir kt.) ir siūlomos atitinkamos priemonės. Teikti siūlymai dėl Strategijos tikslinimo. Pateikti ir siūlymai dėl Strategijos pavadinimo tikslinimo – atsižvelgiant į turinį akcentuotina, kad tai yra ribojimų keitimo planas.

NUTARTA: Pritarti SAM parengtam Laipsniško taikomų karantino režimo ribojimų keitimo planui, ir pavesti SAM jį pateikti svarstymui Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarime.

Sprendimui pritarta bendru sutarimu.

3. SVARSTYTA: Užsienio šalyse taikomų atvykstančių asmenų kontrolės priemonių apžvalga (užsienio šalyse esančios epidemiologinės situacijos ir taikomų priemonių palyginimas) ir galimi sprendimai.

Rasa Kiūdytė, SAM vyriausioji patarėja, pristatė nuo 2021-02-08 taikomus reikalavimus keliautojams Lietuvoje ir išimtis keliautojams, taip pat – reikalavimus esantiems izoliacijoje. Informuota, kaip bus vykdoma sustiprinta kontrolė oro ir jūrų uostuose, priminta, kaip vykdoma

izoliacijos kontrolė dėl izoliavimo reikalavimų laikymosi. Atkreiptas dėmesys į vežėjus, organizuojančius ir vykdančius keleivių vežimą tarptautinio susisieki mo maršrutais, nepakankamai efektyviai vykdančius savo pareigas, užtikrinant valstybės lygio ekstremalios situacijos operacijų vadovo (toliau – operacijų vadovas) sprendimus.

Taip pat R. Kiūdytė apžvelgė valstybėse narėse taikomas priemones keliautojams (pagal ISSA situacijos ataskaitą Nr. 50 (2021-02-02) ir LR Užsienio reikalų ministerijos pateiktą informaciją). Detaliau aptarti keliautojų izoliacijos reikalavimai kaimyninėse šalyse (Estijoje, Latvijoje ir Lenkijoje), kelionių ribojimai Latvijoje; reikalavimai dėl medicininės pažymos arba neigiamo COVID–19 tyrimo rezultato, reikalavimai dėl izoliacijos ir testavimas atvykus į oro uostą. Supažindinta su atskirų šalių rekomendacijomis dėl nebūtinų kelionių į šalis, kuriuose žymiai dažniau pasitaiko naujų SARS–CoV–2 mutacijų, ir su Latvijoje, Vokietijoje bei Nyderlanduose taikomais komercinio keleivių vežimo draudimas.

NUTARTA:

1. Pavesti LR Susisieki mo ministerijai (toliau – SM) imtis priemonių, užtikrinant vežėjams operacijų vadovo sprendimu nustatytos pareigos – užtikrinti, kad į Lietuvą atvykstantys keleiviai būtų tinkamai įvykdę reikalavimus (reikiamos informacijos pateikimas ir galiojančio testo turėjimas) – vykdymą. Taikomas priemones bei jų rezultatus SM pristatyti kitame VESK posėdyje.

2. Pavesti SAM organizuoti atvykstančių asmenų medicininę–karantininę kontrolę keliuose Lenkijos kryptimi (dalyvaujant NVSC darbuotojams ir jiems padedant VSAT pareigūnams, prireikus pasitelkiant ir kitų institucijų atstovus) ir parengti bei priimti atitinkamą operacijų vadovo sprendimą.

Sprendimams pritarta bendru sutarimu.

4. SVARSTYTA: Pasirengimas taikyti tolimesnę karantino režimo užtikrinimo kontrolę.

Renatas Požėla, Lietuvos policijos generalinis komisaras, supažindino su praėjusios savaitės bendra situacija šalyje, atkreipiant dėmesį į buitinio smurto atvejus. Informavo, kad užtikrinant karantino režimo kontrolę, policijos pareigūnai aktyviai stebėjo socialinę erdvę, vykdė prevencines priemones 9 savivaldybėse, kuriose susirgimų skaičius ženkliai viršijo mūsų šalies bendro susirgimų skaičiaus vidurkį. Taip pat praėjusią savaitę stebėta, kaip vykdomos karantino režimo priemonės atlaisvintuose slidinėjimo centruose, patikrinta virš 7 tūkst. asmenų, turinčių būti saviizoliacijoje, surašyta 1,5 tūkst. protokolų dėl pažeidimų, apsukta mažiau nei 700 transporto priemonių. Atkreiptas dėmesys, kad vaizdo stebėjimų sistemos fiksuoja ženkliai sumenkusį judėjimą keliuose, pastarųjų 10 dienų duomenimis, tai sudaro 65 proc. Atitinkamai stebimas daugiau kaip 50 proc. mažesnis avaringumas šalies keliuose ir tiek pat mažiau sužalotų eismo įvykiuose asmenų.

R. Požėla informavo, kad šią savaitę toliau bus vykdomos prevencinės priemonės savivaldybėse, kuriose stebimas didesnis susirgimų skaičius, taip pat daugiau dėmesio bus skiriama įmonėms, kuriose fiksuojami didesni COVID–19 ligos kilimo atvejai.

Siekiant užtikrinti karantino režimo kontrolę, akcentuotas aktyvus bendradarbiavimas su sveikatos priežiūros įstaigų atstovais ir NVSC atstovais.

VESK pirmininkė visiems padėkojo už darbą ir pasiūlė užbaigti posėdį.

Vidaus reikalų ministrė,
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
ekstremalių situacijų komisijos pirmininkė

Agnė Bilotaitė

Posėdžio sekretorė

Loreta Naraškevičienė